

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К.Д. УШИНСЬКОГО»

Хмельницька гумантарно-педагогічна академія (Україна)

Юго Западний університет «Неофіт Рілські» (Болгарія)

Велікотирновські Університет «Св.Св.Кіріл і Методій» (Болгарія)

Харбінський інженерний університет (Китай)

Міжнародний Незалежний Університет Молдови (ULIM) (Молдова)

УПРАВЛІННЯ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
21-22 листопада 2024 року**

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
У677

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Сакалюк О. О. – завідувач кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Ручкіна М. М. – доцент кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Корнєшук В. В. – завідувач кафедри психології та соціальної роботи Національного університету «Одеська політехніка», д.пед.н., професор

Воронова С. В. – завідувач науково-методичної лабораторії управлінської діяльності та забезпечення якості освіти, старший викладач кафедри філософії освіти КЗВО «Одеської академії непевної освіти Одеської обласної ради» , к. пед. н.

Рекомендовано до друку Вченою радою ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», протокол №7, від 26 грудня 2024 року.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

Управління та інновації в освіті: досвід, проблеми та перспективи:

У677 збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса 21-22 листопада 2024 року Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського , 2024. 134 с.

До збірника увійшли матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої управлінню закладами освіти, досвіду, проблемам та перспективам їх розвитку.

Науковці та здобувачі освіти висвітлюють питання щодо управління освітнім процесом в умовах розвитку інноваційного середовища та організаційно-психологічних аспектів менеджменту в освіті.

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
© Університет Ушинського, 2024

впровадження екологічно сталих практик у щоденну діяльність. Лідери повинні підтримувати створення культури інновацій та відкритості до змін, що сприятиме стійкому розвитку закладів охорони здоров'я та їхньому успіху у сучасному світі.

Література

1. Dybchuk L., Holovchuk Y., Nahorna O., Yashchenko M., Svyry O., Kunets K. Digital Content Marketing: Optimisation of Content in the Distribution Policy System of Trade and Agro-Industrial Enterprises. *Economic Affairs*, Vol. 69 (03), pp. 1325-1335, 2024. URL: <https://economicsaffairs.co.in/Journal/abstract/id/NjUyOQ==/?year=2024&month=September&volume=Volume%2069&issue=Issue%203>
2. Головчук Ю. О. Інноваційні засади формування маркетингових стратегій регіонального розвитку туризму в умовах нестабільності: дис. д-ра. екон. наук : 08.00.05. Одеса, 2024. 456 с. URL: <https://ontu.edu.ua/download/dissertation/disser/2024/disser-Golovchuk.pdf>
3. Голод А. П., Штойко П. І., Головчук Ю. О. Концептуальні засади туристичної регіоналістики. *Географія та туризм*. 2022. Вип. 68. URL: <http://www.geolgt.com.ua/images/stories/zbirnik/vipusk68/v681.pdf>
4. Графська О. І., Головчук Ю. О., Четирбук О. Р. Теоретичні засади дослідження туристичної інфраструктури як інноваційної основи регіонального розвитку туризму. *Інфраструктура ринку*, 2022, №66. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct66-26>
5. Черевко О. В., Белоусова Н. В., Головчук Ю. О. Теоретико-методологічне забезпечення розвитку економіки регіонів України. *Актуальні проблеми економіки*. 2021. №4. С. 17-25. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2022/02/4.21._topic_-Cherevko-O.V.-B%D1%96elousova-N.V.-Golovchuk-J.%D0%9E.17-25.pdf

*Горліченко Андрій, Україна
Колесніков Максим, Україна*

КОНТРОЛЬ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ВИДИ ТА ФУНКЦІЇ

Однією з важливих проблем сучасної педагогічної теорії та практики вищої освіти є організація ефективного контролю діяльності закладів вищої освіти, зокрема щодо результатів навчально-пізнавальної діяльності. Грамотно побудований контроль сприяє не лише визначенню рівня та якості засвоєння знань студентами, але й дозволяє своєчасно здійснювати корекцію, оцінювати перебіг і результати освітньої діяльності, а також знаходити шляхи для її вдосконалення, що значно підвищує ефективність освітнього процесу.

Актуальність удосконалення внутрішнього контролю зумовлена кількома чинниками:

- зростанням вимог до якості освіти (університети мають відповідати не лише національним, а й міжнародним стандартам, що потребує постійного

моніторингу та оптимізації внутрішніх процесів);

- посиленням автономії закладів вищої освіти (автономія передбачає відповідальність за організацію освітньої, наукової та фінансово-господарської діяльності, внутрішній контроль допомагає забезпечити раціональне використання ресурсів і досягнення стратегічних цілей);

- необхідністю реагування на зовнішні виклики (глобальні тенденції, такі як діджиталізація, демографічні зміни та економічні кризи, вимагають від закладів оперативного реагування та адаптації, що можливо лише за наявності ефективного внутрішнього контролю);

- забезпеченням прозорості та запобіганням ризикам (контроль дозволяє своєчасно виявляти недоліки в управлінських процесах, уникати корупційних проявів, а також запобігати фінансовим та організаційним ризикам);

- підтримкою конкурентоспроможності (удосконалення внутрішнього контролю сприяє підвищенню довіри з боку студентів, батьків, роботодавців та інших стейкхолдерів, що посилює репутацію закладу).

Управлінська ефективність у сучасних умовах залежить від здатності організації швидко адаптуватися до змін, впроваджувати новітні технології управління та розвивати систему внутрішнього моніторингу. Внутрішній контроль, зокрема у сфері освіти, є основою для розробки та реалізації стратегій, які забезпечують сталість і розвиток закладу.

Окремі проблеми контролю були предметом наукових пошуків науковців різних галузей, зокрема в освіті розглядають: І. Булах, Н. Буханевич, В. Вакуленко, І. Васільєва, О. Васюк, Н. Майданюк, Л. Ващенко, С. Головка, А. Гривко, Ю. Жук, Т. Лукіна, С. Наumenко, О. Радкевич, А. Гамарник, М. Янцура, Б. Рачій, Л. Головій, С. Губіна, М. Долинська, О. Глуходід та ін.

Серед сучасних модифікацій визначення терміну «контроль» найбільш поширеними є такі трактування: як управлінська функція; як засіб збору інформації; як інструмент впливу на діяльність педагогічного та учнівського колективів; як система спостережень і перевірок педагогічного процесу, включаючи моніторинг для відстеження його перебігу; як умова підвищення ефективності освітнього процесу та засіб його аналізу й оцінки [2; 4; 6].

Контроль є ключовим елементом для ефективного управління закладом освіти, оскільки виконує кілька важливих функцій: діагностична (надає інформацію про стан закладу освіти та його окремих підсистем); виховна (сприяє розвитку відповідальності за певні аспекти роботи та за результати діяльності); навчально-методична (забезпечує підтримку педагогів у пошуку ефективних форм і методів навчання та виховання, сприяє їх професійному зростанню); стимулююча (мотивує до активної роботи, самоосвіти, саморозвитку, самоконтролю та самокорекції).

Важливим аспектом для глибокого розуміння сутності контролю за діяльністю закладів вищої освіти є визначення його видів. Види контролю не лише відображають його різноманіття та багатоплановість у теоретичному контексті, але й мають практичне значення, демонструючи функціональну спрямованість суб'єктів, які його здійснюють.

Розглядаючи окремі види контролю за діяльністю ЗВО, варто звернути увагу на думку О. Андрійко, яка у своєму дисертаційному дослідженні підкреслює, що класифікація державного контролю на окремі види має важливе значення як для теоретичного обґрунтування, так і для практичного застосування. Зокрема, дослідниця виділяє такі види контролю: зовнішній і внутрішній, загальний і спеціальний, а також попередній, поточний і наступний контроль [1, с. 135].

В. Авер'янов також пропонує власну класифікацію видів контролю, яка включає: загальний і спеціальний контроль; попередній, поточний і наступний; зовнішній і внутрішній контроль; внутрішній адміністративний контроль; президентський контроль; парламентський контроль; судовий контроль, а також прокурорський нагляд як специфічний вид контролю з боку органів прокуратури. Ю. Битяк класифікує контроль, ґрунтуючись на таких ознаках: органи, які здійснюють контроль; сфера діяльності, що підлягає контролю; та форми його проведення [3, с. 241-242].

А. Мельник, О. Оболенський, А. Васіна та Л. Гордієнко пропонують розглядати додаткові види контролю, такі як управлінський, бюджетний та фінансовий [8, с. 138-142]. В. Малиновський виділяє конституційний, парламентський, судовий, фінансовий, громадський контроль та прокурорський нагляд, зазначаючи, що ці категорії можуть трактуватися як види або форми контролю [7, с. 218].

Найширшу класифікацію критеріїв для визначення контролю надає В. Гаращук. Він пропонує класифікувати контроль у державному управлінні за такими критеріями: за органами, які здійснюють контроль; за підконтрольними об'єктами; за загальною сферою діяльності, що підлягає контролю; за предметною сферою діяльності, яка підлягає контролю; за формами проведення; за напрямками втручання в оперативну діяльність підконтрольної структури; за глибиною втручання в діяльність підконтрольного органу; за часом проведення контролю; за обсягом досліджуваних видів діяльності підконтрольної структури [5, с. 195-196].

Отже, наведені вище види контролю за діяльністю ЗВО не є вичерпними, їх класифікацію доцільно провадити й за іншими критеріями (ознаками), адже застосування різноманітних критеріїв (ознак) дозволяє проаналізувати досліджуваний напрямок контролю ширше, виділити особливості, роль і призначення окремих його видів. Контроль у закладах освіти має сприяти забезпеченню правопорядку, виконанню законодавчих норм та реалізації навчальних планів. Це знижує ризик виникнення порушень і сприяє досягненню стратегічних цілей закладу. Контроль за діяльністю закладів вищої освіти є важливою складовою освітнього процесу. Його класифікація, як зовнішнього, так і внутрішнього, дозволяє структурувати контрольні заходи, зосереджуючи увагу на специфіці об'єкта перевірки та функціональних завданнях.

Контроль у системі вищої освіти виконує ключову роль, забезпечуючи відповідність освітньої діяльності сучасним стандартам і потребам суспільства.

Його удосконалення є важливим чинником підвищення якості освіти та конкурентоспроможності закладів вищої освіти.

Література

1. Андрійко О. Ф. Організаційно-правові проблеми державного контролю у сфері виконавчої влади: дис. доктора юрид. наук : 12.00.07 / Нац. акад. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. К., 1999. 390 с.
2. Аспекти управлінської діяльності в школі. Част. I. / Упоряд. Н. Мурашко. К. : Редакція загальнопед. газет, 2003. 128 с.
3. Битяк Ю. П., Гаращук В. М., Дьяченко О. В. Адміністративне право України : підручник / за ред. Ю. П. Битяка. К. : Юрінком Інтер, 2005. 544 с.
4. Бондар В. І. Теорія і технологія управління процесом навчання в школі. К. : Школяр, 2000. 191 с.
5. Гаращук В. М. Теоретико-правові проблеми контролю та нагляду у державному управлінні : дис. доктора юрид. наук : 12.00.07 / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Х., 2003. 413 с.
6. Киричков Ю. В. Неперервна ступенева освіта. Управління. Оцінювання знань : монографія. К. : Політехніка, 2001. 162 с.
7. Малиновський В. Я. Державне управління : навч. посіб. Луцьк : Вежа, 2000. 558 с.
8. Мороховець Г. Тестування як форма контролю та діагностика знань здобувачів вищої освіти. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. № 3 (70), 2018. С. 11-15.

Данько Оксана, Україна

ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ НА УПРАВЛІНСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Своєрідним аспектом професійної діяльності фахівця-управлінця є необхідність володіння знаннями та свідомого використання системи особливих знань, значна частина яких має психологічний характер. Основи психологічних знань, що становлять зміст підготовки кваліфікованого управлінця, повинні включати питання психологічних аспектів управлінської діяльності, професійного розвитку особистості, закономірностей формування та розвитку колективів, мотивації трудової діяльності, а також заходів спрямованих на раціональну організацію праці з врахуванням соціальних та психологічних закономірностей міжособистісної взаємодії [2].

Сьогочасний управлінець повинен усвідомлювати психологічні аспекти адміністративних та організаторських процесів, враховувати необхідність планування та прогнозування як власної діяльності, так і роботи команди. Він повинен мати чітке уявлення про особливості організаційної поведінки, механізми мотивації людей, соціально-психологічні характеристики малих груп. Також важливо аби керівник команди вмів ясно формулювати свої думки,

ЗМІСТ

Секція 1	
Білинська М. СУЧАСНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В КОРИСТУВАННІ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ	3
Garakanidze Z. GEORGIA'S TECHNOCRATIC RISK ANALYSIS TO ENSURE ITS ECONOMIC SECURITY	7
Гжибовська Т., Дай Дапин СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ	10
Головчук Ю. ТРАНСФОРМАЦІЯ ЛІДЕРСТВА В ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ТЕНДЕНЦІЙ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ	13
Горліченко А., Колесніков М. КОНТРОЛЬ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ВИДИ ТА ФУНКЦІЇ	17
Данько О. ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ НА УПРАВЛІНСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ	20
Казимир Я. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	23
Копусь О., Мельнік А. РОЗВИТОК ЗАКЛАДУ ОСВІТИ: СУЧАСНІ АСПЕКТИ	26
Мамутов Ф. ЧИННИКИ УПРАВЛІНСЬКОГО СПІЛКУВАННЯ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	27
Почетова В. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	30
Савчук С. СТРУКТУРА УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (ЗЗСО)	34
Сакалюк О., Ван Чжипен САМОРОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ	36
Секція 2	
Груник І. ВИКЛИКИ ТА РИЗИКИ В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДОМ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ	39
Данченко Н. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	42